

LUTHERSKT Församlingsblad

2/2025 – Årg. 34

Nu kommen är vår påskafröjd
Lova Herren 184

1. *Nu kommen är vår påskafröjd:
Pris, Jesu, dig i himmelshöjd!
Ur gravens djup befrias vi,
När själva därur du framgår fri.*
2. *Sann livets frukt det träd oss bär,
Där offrad din lekamen är,
Din blod utgjuten rosenröd:
Vi leva nu av himmelskt bröd.*
3. *Pris, Jesu, dig, att ock din hand
Befriat oss ur syndens band!
Nu slutad är den trældom svår,
Nu är det rätta fria år.*
4. *Vårt påskalamm, o Jesu Krist,
Är du, förutan vank och brist.
Åt oss du kraft och näring bjöd
I all vår strid, i all vår nöd.*
5. *Allting vi genom dig förmå,
Som helvetet kan nederslå,
Förlossa fångar dig till pris
Och öppna för dem paradiset.*
6. *Ack giv, att såsom du uppstod,
Jag ock uppstår med gladligt mod
Ur synden först, till ditt behag,
Ur graven sist på domedag!*
7. *Pris dig, som har från dödens våld
Mig, köttslig, under synden såld,
Köpt fri och lärt den väg att gå,
Där jag ett evigt liv skall nå!*

Latinsk hymn från 900-talet

O. Petri, 1536

J.O. Wallin, 1819

J. Crüger, 1640

Påsk

Nedanstående är hämtat från boken
*Horisontellt och vertikalt –
lösningen på Guds korsord?*
(Biblicum 2023, s 372–374).

Påskan är årets största kristna högtid. Efter den långa fastan, med sitt klimax med stilla veckan, är det äntligen dags att fira påsk. De viktigaste högtidsdagarna är skärtorsdag, långfredag och påskdagen.

wallpapers.com

Skärtorsdagen firas därför att Jesus den dagen tvättade lärjungarnas fötter (ordet ”skär” kommer från ett fornnordiskt ord för ’ren’, ’vacker’, ’blank’ eller ’klar’, samma ord som också finns i ordet skärseld). Skärtorsdagen är också det nya förbundets dag, eftersom Jesus vid den sista måltiden med lärjungarna också instiftade nattvarden. Jesus greps senare på kvällen i trädgården Getsemane, varför man i viss frikyrklig tradition firar Getsemaneafton.

Långfredagen är Jesus korsfästelses dag. Jesus hade under natten och tidig morgon blivit förhörd i olika instanser och dömd till döden. Vid ”nionde timmen” (Matt. 27:46), d.v.s. kl. 15.00 på eftermiddagen, gav Jesus upp andan och dog. Enligt kristen tro skedde detta därför att han straffades för våra synder (Jes. 53:4–6, Rom. 4:25). Han blev vår ställföreträdare och tog det straff som vi förtjänade, så att vi får gå fria.

Påskdagen firas som Jesus uppståndelses dag. Livet har övervunnit döden! Inte bara Jesus själv besegrade döden, utan som ”den förstfödde bland många bröder” (Rom. 8:28) har han gått in i den himmelska härlighetens eviga salighet, för att följas av alla som tror på honom. Det har på senare tid blivit alltmer vanligt i Sverige att fira

påskmässan redan på natten till påskdagen. Traditionellt firas annars påskgudstjänsten på söndagens morgon.

En påskbetraktelse

Som ett exempel på kristen förkunnelse över påskens innebörd återges här en del av en predikan av C.F.W. Walther (1811–1887). I centrum för hans teologi stod Kristi ställföreträdande tillfyllestgörelse, att han tagit alla människors syndastraff och istället skänkt rättfärdighet åt hela världen.

”När Jesus uppstod från de döda, blev han frikänd från all synd. Men eftersom det inte var för sin egen skull utan för alla människor som Jesus dog, vem var det då som verkligen blev frikänd och förlåten när Jesus uppstod från de döda? Det var alla människor! På samma sätt som Israel triumferade när David besegrade Goliat, så triumferade mänskligheten när Jesus besegrade synd, död och helvete. Vi läser Paulus ord i 2 Korintierbrevet: ’Vi är övertygade om att en har dött för alla, och därför har alla dött’ (5:14). Och i Romarbrevet läser vi: ’Alltså: liksom en endas fall ledde till fördömelse för alla människor, så har en endas rättfärdighet lett till ett frikännande, till liv för alla människor’ (5:18). På samma sätt som fördömsen över Kristus var en fördömelse över hela mänskligheten, var Kristi betalning en betalning för hela mänskligheten, Kristi liv är nu livet för hela mänskligheten, hans frikännande ett frikännande av hela mänskligheten, hans rättfärdighet hela mänsklighetens rättfärdighet och hans förlåtelse hela mänsklighetens förlåtelse.”

En påkpsalm

Här är en av de allra mest kända påkpsalmerna:

Vad ljus över griften! Han lever, o fröjd!
Fullkomnad är skriften, o salighetshöjd!
Från himmelen hälsad han framgår i glans,
och världen är frälsad och segern är hans.

Se, bortvält är stenen och inseglet bräckt,
och vakten har flytt för hans andes fläkt,
och avgrunden bävar Halleluja!

Här var mellan ljuset och mörkret en strid,
dock segrade ljuset för evig tid.

Nedstörtad är döden och tron står opp
bland jordiska öden med himmelskt hopp.

Ni sörjande kvinnor vem söker ni här?

Den levande ej bland de döda är.

Uppstånden är Jesus. Halleluja!

Så himlen med jorden försonade sig,
så graven är vorden till glädjen en stig.

Ni huvud som böjdes vid korsets fot,
lyft upp er och fröjdas trots världens hot!

Kom, skingrade hjord, till din herde igen.

Han lever, han lever och följer dig än,
osynlig från himlen. Halleluja!

Nu storma, o tider! Hans kyrka står fast,
som ljuset sig sprider hans lära med hast.

Ut går i all världen hans utsända bud
och vittnar bland svärden och bålen om Gud,
och vittnar om honom, o tröst i all nöd,
som, död för vår synd, blev genom sin död
en förstling till livet. Halleluja!

Ni fromma som klagar, vad sörjer väl ni?

Snart är både dagar och nätter förbi.

Snart jorden upplåter sin famn till er ro,
snart uppstår ni åter likt kornen som gror.

Han själv som dem sådde skall komma till slut
och samla in skörden men först skilja ut
ogräset från vetet. Halleluja!

(Sv. ps. 146)

Det paradoxala i utkorelsen

Nedanstående är ett utdrag från småskriften Rättfärdiggörelsen, Omvändelsen och Utkorelsen (Biblicum 2024), s 37–40.

Läran om utkorelsen är paradoxal (skenbart orimlig, motsägelsefull) för det mänskliga förnuftet. Precis som i lärorna om treenigheten och Kristi två naturer kommer vi till en gräns där vi måste lägga handen på munnen och tåga. När det gäller denna artikel finns det åtminstone två förhållanden där tanken slår slint. Den första paradoxen är att Guds eviga utkorelse endast gäller Hans barn, men att Han samtidigt vill att alla människor skall bli frälsta. Om orsaken till att en människa blir salig är Guds eviga beslut att frälsa henne, och Gud verkligen vill att alla människor skall bli frälsta, då borde ju slutsatsen bli att alla människor skulle vara utvalda och bli frälsta – inte minst med tanke på att Gud dessutom är allsmäktig. Ändå vet vi att så inte är fallet. Trots att den partikulära utkorelsen inte går ihop med Guds allmänna nådevilja, håller vi båda dessa läror för sanna, eftersom Bibeln lär så i klara och otvetydiga ord. I en luthersk kyrka i Amerika, Missourisynoden, som en gång i tiden var ett renlärt kyrkosamfund, gjordes följande officiella bibelenliga lärouttalande: ”Det blinda förnuftet förklarar visserligen dessa två sanningar vara motsägelsefulla; men vi ber vårt förnuft att tåga.”

En annan paradox vi inte kan förklara – annat än genom att hänvisa till den outgrundliga utkorelsen – är varför just vissa blir omvända och saliga, medan andra förblir oomvända och går förlorade. De förra har inte varit bättre än de andra och Gud har inte sökt de senare mindre allvarligt än de förra. Att de förra blir saliga beror enbart på Guds nåd och barmhärtighet, att de senare går förlorade beror enbart på deras egen synd och ondska. Detta kan vi omöjligt få ihop i en logisk ekvation. Vi kan inte peka på något positivt hos dem som blir frälsta. Deras frälsning är ju helt ett verk av Guds nåd. Varför räcker då inte nåden till alla? Jo visst, den räcker för alla. Men varför blir

inte alla frälsta? Svaret blir då åter igen: de har inte velat. Vi löper alltså i en cirkel, och där är vi fast.

Konkordieformeln stannar här och försöker inte komma med någon rationellt tillfredsställande förklaring:

Ty dem, som bli straffade och mottaga sina ”syndens lön”, sker ingen orätt. Men i de andra, åt vilka Gud giver och hos vilka han bevarar sitt ord, varigenom de upplysas, omvändas, behållas och bevaras, förhärli gar Gud sin rena nåd och oförtjänta barmhärtighet.

Då vi i denna artikel gå så långt, hålla vi oss på den rätta vägen, ty det står i Hos. 13: ”Att du råkar i fördärv, Israel, det är din skuld, men att du har fått hjälp, det är endast min nåd.”

Om vi åter i denna fråga vill stiga för högt och gå utanför denna gräns, så må vi med Paulus lägga fingret på munnen, tänka och säga: ”Vem är du, människa, som vill gå till rätta med Gud?”

Ty att vi i denna artikel icke kunna eller böra utforska allt, betygar den store aposteln Paulus. Med stöd av Guds uppenbarade ord talar han väl mycket om denna artikel, men så snart han kommer så långt, att han skulle visa, vad Gud förbehållit sin fördolda visdom av denna hemlighet, tiger han och avbryter tankegången med följande ord: ”O, vilket djup av rikedom och vishet och kunskap hos Gud! Huru outgrundliga äro icke hans domar och huru outrannsackliga hans vägar! Ty vem har lärt känna Herrens sinne”, nämligen utom och utöver vad han för oss uppenbarat i sitt ord. (SKB, 667 f.)

Det finns två logiska, för förnuftet tillfredsställande sätt att lösa detta problem. Det ena sättet är synergismens, bl.a. utmärkande för den romersk-katolska kyrkan, och det andra sättet är tillgripandet av den dubbla predestinationsläran, som omfattas av den reformerta kyrkan. Den romersk-katolska kyrkan lär, helt riktigt, att Guds nåd riktas lika åt alla människor. Men frågan ”varför vissa men inte andra?” får hos katolikerna och andra synergister sin obibliska lösning genom att man hävdar att en skillnad föreligger hos människorna. Vissa är bättre eller åtminstone mindre dåliga, inte fullt så motståndskraftiga mot nåden, som de som går förlorade.

Den reformerta kyrkan lär, helt riktigt, att alla människor är genomfördärvade och helt och hållet oförmögna att på något sätt bidra eller samverka till sin frälsning. Men frågan ”varför vissa men inte andra?” får hos de reformerta sin obibliska lösning genom att man hävdar att en skillnad föreligger hos Guds nåd gentemot människorna. De utkorade är föremål för en särskild oemotståndlig nåd som för dem till omvändelse, medan de fördömda endast nås av en allmän nåd som inte är tillräckligt stark för att omvända dem.

Av dessa exempel ser vi hur farligt det är när det mänskliga förnuftet skall in och lägga saker och ting till rätta på det andliga området. I den förut nämnda Kristen dogmatik (Pieper-Mueller 1985) sägs det så riktigt: ”Orsaken till villfarelsen i läran om den eviga utkorelsen ligger i försöket att i detta livet lösa en hemlighet, vars lösning inte är att förvänta förrän i det eviga livet” (s 703).

Viktig småskrift:

Rättfärdiggörelsen, Omvändelsen och Utkorelsen

Lars Borgström går igenom tre grundläggande läror om frälsning av nåd allena genom tron.

Denna skrifts innehåll publicerades ursprungligen som nr 1 i Evangeliskt Lutherskt Samarbete i Nordens (ELSIN) skriftserie 2009 och återpubliceras nu i oförändrat skick.

Biblicums småskriftserie nr 19, 40 kr.

<https://biblicum.nu>

DE TRE LJUSEN

Monergism (att endast Gud verkar en människas omvändelse, se föregående artikel) leder som en logisk följd oundvikligen till läran om utkorelsen eller predestinationen; att Gud redan av evighet, före världens skapelse, tagit sina barn till sig. Är Gud då orättvis som redan på förhand väljer ut vissa till frälsning? Det är en fråga som många ställer sig.

Luthers svar på detta är utläggningen om "de tre ljusen". De olika slags ljus som han nämner är naturens, nådens och härlighetens ljus. Naturens ljus kan inte förklara varför det i detta livet ofta går de ogudaktiga väl, medan de fromma ofta hemsöks av olika slags lidanden. Nådens ljus, som skänks genom Ordet, förklarar detta med att de ogudaktiga visserligen har materiell välgång, men att de andligt går under. Det finns ett liv efter detta och där bestraffas och vedergälls vad som här inte bestraffas och vedergälls. Men en sak kan inte ens nådens ljus förklara, och det är det rättfärdiga i utkorelsens "varför vissa men inte andra?" Men i det nästkommande livet kommer även detta att få sin fulla förklaring i härlighetens ljus. "Tror du inte", frågar Luther, "att härlighetens ljus då lätt skall lösa den fråga, som är olöslig i ordets och nådens ljus?". Han svarar själv:

"Det skall visa, att Gud, vars domslut nu är uttryck för en outgrundlig rättfärdighet, lägger i dagen den mest rättfärdiga och uppenbara rättfärdighet. Låt oss under tiden tro så, manade och stärkta genom exemplet från nådens ljus, som utför ett liknande underverk i fråga om det naturliga ljuset" (Om den trålbundna viljan (1964), s 340. LW, vol. 33, s 292).

Vi instämmer i dessa Luthers ord.

Lars Borgström

Jesus dör

I. Varför dör Jesus?

Långfredagen för oss rakt in i det mörkaste kapitlet i frälsningshistorien. Vi står vid korset och ser Jesus, Guds Son, lida och dö. Men varför dör han? Detta är en fråga av avgörande betydelse för vår tro, och för alla människors eviga väl.

Å ena sidan är Bibeln tydlig med att Jesus är oskyldig. Jesus dör inte för någon egen synd. Han är fullkomligt ren och helig. Hans fiender kan inte hitta någon verklig skuld hos honom, så de tar till falska vittnen och mutor för att få honom dömd (Matt 26:59–60). Pilatus själv ser att han är oskyldig och tvär sina händer i ett fåfängt försök att frita sig från skuld (Matt 27:24). Jesus har levt ett syndfritt liv – ändå dör han en brottslings död.

Å andra sidan är Bibeln också tydlig med att Jesus är skyldig. Han har själv aldrig syndat, men samtidigt bär han vår skuld. Han tar på sig våra synder, varje människas synd genom alla tider. ”Herren lät all vår skuld drabba honom” (Jes 53:6). Han är

”Guds lamm som borttager världens synd” (Joh 1:29). Han dör i vårt ställe, för att vi ska gå fria.

Jesus är det fullkomliga offerlammet, det rena och oskyldiga djuret som enligt den gammaltestamentliga lagens föreskrifter skulle bära folkets synder på sig och slaktas för att bringa försoning (3 Mos 16:21–22). På samma sätt bär Jesus hela världens synd på sina axlar. Han är det sanna påskalammet som offras för oss, så att vi kan gå fria från syndens straff (1 Kor 5:7). Genom sin död på korset tar han bort den skuld som skilde oss från Gud och upprättar gemenskapen mellan Gud och människa. Hans blod utgjuts som ett nytt förbunds-

blod, en evig försoning för alla som tror på honom (Hebr 9:12–14). Det är som Jesus själv säger: Han måste dö (Joh 12:23).

Det främsta skälet till att Jesus dör är vårt behov av frälsning. Men Jesus dör också för att Gamla testamentets profetior ska gå i uppfyllelse. Jesu död var ingen slump. Genom profeterna hade Gud långt i förväg förkunnat att Messias skulle lida och dö för folkets synder (Jes 53, Ps 22). Hans död är en del av Guds frälsningsplan, förutsagd och fullbordad enligt Skriften (Luk 24:44–46).

Jesaja 53 målar en stark bild av den lidande tjänaren som tar på sig folkets synder. Där beskrivs hur han blir ”genomborrad för våra överträdelse, slagen för våra missgärningar” och att ”straffet var lagt på honom för att vi skulle få frid” (Jes 53:5). Profeten Jesaja förutsäger att Messias ska behandlas som en brottsling, men att hans lidande är en försoning för många. ”Som ett lamm som förs bort för att slaktas, likt ett får som är tyst inför dem som klipper det, så öppnade han inte sin mun” (Jes 53:7). Detta går i uppfyllelse när Jesus tiger inför Pilatus och tar sitt kors utan att protestera.

Psaltaren 22 är en annan stark profetia om Jesu lidande. Jesus citerar själv vers 2 på korset: ”Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?” Detta psalmavsnitt beskriver i detalj Jesu korsfästelse: ”De genomborrar mina händer och mina fötter. Jag kan räkna alla mina ben, de ser på mig och stirrar. De delar mina kläder mellan sig och kastar lott om min dräkt” (Ps 22:17–19). Detta blev bokstavligen uppfyllt vid Golgata när soldaterna delade Jesu kläder och lottade om hans mantel (Joh 19:23–24).

Genom dessa profetior ser vi att Jesu lidande och död inte var en olycka, utan Guds plan för världens frälsning. Hans kors är det yttersta tecknet på att Guds löften har gått i uppfyllelse och att syndens och dödens makt är bruten genom hans offer.

II. För vem dör Jesus?

En av de märkligaste aspekterna av det som Jesus uthärdar på Långfredagen är för vilka han gör det. Hans kärlek omfattar även de värsta

syndarna. Han dör för dem som hatar honom, som föraktar honom och för dem som korsfäster honom.

- Det judiska Stora Rådet dömde honom till döden och ropade: "Korsfäst honom!" (Mark 15:13).
- Soldaterna vid korset gisslade honom, spikade fast honom och delade hans kläder.
- En av rövorna bredvid honom hånade honom och förkastade honom.

Men Jesus ber: "Fader, förlåt dem, ty de vet inte vad de gör" (Luk 23:34). Hans död är för alla – även hans fiender.

Den stora glädje vi får känna mitt i sorgen när vi betraktar Jesus på korset beror på att han dör för dig och mig. Vår synd drev honom till korset. Vi var värda domen, men han tog den på sig själv. "Han blev genomborrad för våra överträdelser, slagen för våra missgärningar" (Jes 53:5). Jesus bär straffet som vi skulle ha burit.

Hans död är en ställföreträdande död. Vi borde ha dömts, men han tog vårt straff på sig själv. "Han som inte visste av synd, honom gjorde Gud till synd i vårt ställe, för att vi i honom skulle bli rättfärdiga inför Gud" (2 Kor 5:21).

Jesu död är ett uttryck för Guds oerhörda kärlek. "Gud bevisar sin kärlek till oss genom att Kristus dog för oss medan vi ännu var syndare" (Rom 5:8). Det är inte genom våra gärningar vi blir räddade, utan genom vad Jesus har gjort för oss. Jesu död betyder att våra synder är fullständigt förlåtna. Vi behöver inte längre leva i rädsla och skam. Genom tron på honom har vi evigt liv och en öppen väg till Gud.

III. Vad innebär Jesu död?

Jesu död har en evig betydelse. Den avgör varje människas öde. Jesu död är en dom över dem som avvisar honom. Den förste rövaren på korset visar vad som händer med den som förkastar Jesus – han går miste om frälsningen. "Den som inte tror är redan dömd" (Joh 3:18). Jesu död blir till fördömelse för den som avvisar honom. Den

som förkastar evangeliet och förhärdar sitt hjärta går miste om den frälsning som Gud erbjuder i Kristus. Jesu kors blir då inte en källa till liv utan en påminnelse om det förlorade hoppet.

Jesu död innebär syndernas förlåtelse och evigt liv för dem som tror. Den andre rövaren på korset vänder sig till Jesus i tro och säger: "Jesus, tänk på mig när du kommer i ditt rike."

Jesus svarar: "Sannerligen, redan idag ska du vara med mig i paradiset" (Luk 23:42-43). Detta är evangeliets löfte: var och en som tror på Kristus får evigt liv. Jesu död innebär att skulden är betald, att vägen till Gud är öppen och att vi får frid med Gud. "Så finns nu ingen fördömmelse för dem som är i Kristus Jesus" (Rom 8:1). Hans död är den stora segern över synden, döden och djävulen.

Långfredagen präglas av sånger och psalmer i moll. Budskapet är allvarstygnt och vi påminns om syndens konsekvenser. Men Jesu död leder till uppståndelse och nytt liv. Jesu död är inte slutet. På tredje dagen uppstår han från de döda, vilket bekräftar att hans offer var fullkomligt och att döden är besegrad. Vi som tror på honom får del av hans liv, hans uppståndelsekraft och hans rättfärdighet. "Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig ska leva om han än dör" (Joh 11:25).

Jesu död är början på det nya förbundet mellan Gud och människor. Det är genom hans blod vi har friköpts och blivit Guds barn. "Genom honom förkunnas syndernas förlåtelse för er, och var och en som tror blir rättfärdig genom honom" (Apg 13:38-39). På påskdagens morgon ska vi få höra de glädjefyllda orden: "Han är inte här, han har uppstått!" (Matt 28:6).

Låt oss högtidlighålla Långfredagen genom att buga oss vid korset, bekänna våra synder och ta emot nåden i Jesus Kristus. Amen.

Peter Öman

Predika om Jesus

*Det skall komma en ny predikant, har jag hört;
den gamle, man sagt, är ej bra.*

*Visst är han gudfruktig och snäll, det är sant,
men de unga en yngre vill ha.*

*Den gamle, som grånat i Herrens tjänst,
har nog tjänat med trohet, men
han passar dock ej efter nutidens smak,
han bort sluta för länge sen.*

*Den unge som genomgått skolan nyss,
Har lärdom och bättre skick,*

*Och så får vi höra Guds sanningsord
av en man, som har nutidsblick. –*

*Men vill han mitt fattiga hjärtas tack
och välsignelse ha över sig,
så måste han komma i Herrens namn
och predika om Jesus för mig.*

*Den gamla predikan om synd och nåd
och om läkdom i Lammets sår,
om ånger och bättring och liv genom tron,
nu så sällan man höra får.*

*Numera bjudes på högstämnda tal
över ämnen av skilda slag,*

*de framsäges artigt, på sirligt språk,
men de tar ej i hjärtat tag.*

*De föder förståndet och tanken väl,
men själen blir tommare sen,*

*de blir för en hungrig till samma gagn,
som bjöde man honom sten.*

*Man hör ej ett ord om Kristi kors
och om Lammet som offrade sig.*

*Nå – sådant må somliga tycka om,
men predika om Jesus för mig.*

*Ack, käre, vad skillnad det är på vår tid
och den tid, då jag ännu var ung.
Jag minns, hur vår pastor med glödande nit
slog med sanningens slägga tung.
Och han gav oss den gamla berättelsen skön,
om hur Jesus för syndare dog,
och så kom vi åter, när söndagen kom,
ty se, korsets predikan drog.
Vi blev ej trötta att höra igen
om Guds kärlek, i Kristus oss skänkt,
och det torra, törstande hjärtat blev
av den himmelska dagg bestänkt.
Och det är detta gamla välsignade ord
om Guds kärlek så innerlig,
som mitt fattiga hjärta kräver alltjämt –
så predika om Jesus för mig.*

*Åh, jag minns, när den gamle predikaren kom,
fast det nu är så längesen,
hur han svängde Guds sannings skarpa svärd,
så det skar genom märm och ben;
hur syndarn, om fattig, om rik han var,
han ställde i ljuset fram
och blottade skoningslöst all hans synd
och hans uselhet, skuld och skam.
Då skakade syndarn i hjärtats djup,
men han fann dock vid korset ro.
O, du gamla välsignade väckelsetid
med din gammaldags bibeltro!
Då var Bibeln Guds ord ifrån pärm till pärm,
det var föda med kraft i sig. –
Ack, så käre, tag Bibeln, den gamla bok
och predika om Jesus för mig.*

Det kan vara rätt bra, när man ännu är ung,
att studera båd' olik och likt,
men för oss, som mot levnadens afton går,
är blott ett ämne värdefullt, rikt.
När som mannen med lien sig närmar alltmer
och när ögat blir skumt av år,
ack, då är det blott ordet om Herrens nåd,
som allena oss trösta förmår.
Så låt oss behålla det goda Guds ord,
denna lykta för pilgrimens fot,
det allena kan lysa upp dödsskuggans dal,
kan oss trösta mot dödsfurstens hot.
Det är intet, som så kan ge modlösa mod,
när som dödsfruktan närmar sig,
som det ordet om honom, som dog för vår skull –
så predika om Jesus för mig.

Predika om Jesus, om Jesus alltjämt,
annat ämne behöver du ej.
Han är dock det bröd, som ger världen liv,
något annat ej duger, o nej!
Och, om du vill veta, vad vi vill ha,
vad innerst vår längtan är,
så fråga, och nog skall du svaret få:
Det är frälsningens ord vi begär.
det är icke så, att vårt folk blivit trött
på att höra om Jesus än,
men predikan, som nu är modern i vår tid,
saknar kraft, saknar liv, min vän.
Så tillbaka till korset, till korset igen,
och till Lammet, som offrade sig;
bjud skarorna dit och predika där
om Jesus för dem och för mig.

Ch. N. Douglas

Intervju med Åsa Birkenfjäll, söndagsskollärare

1) Berätta lite om dig själv och vad du gör till vardags.

Jag är förskollärare sedan 33 år tillbaka och det som gör mig mest engagerad i mitt yrke är barnböcker, språkutveckling, drama och sång/musik. Barnen på min förskola är mellan 1–6 år. Jag har även en egen familj med man och fyra barn. Ett stort intresse för mig är foto, texter och natur. Jag skapar bibelbilder av egna

eller andra foton tillsammans med bibelverser som jag publicerar både för kyrkan och privat. Jag brinner för att bilderna ska leda till tröst, uppbyggelse och frälsning eftersom jag själv var ateist förut och för att det finns så många villoläror. Min förhoppning är också att bilderna ska leda till att någon ska bli nyfiken och lyssna på en gudstjänst eller läsa en andakt på kyrkans hemsida eller Facebook-sida.

2) Vad betydde det för dig att gå i söndagsskola när du var liten?

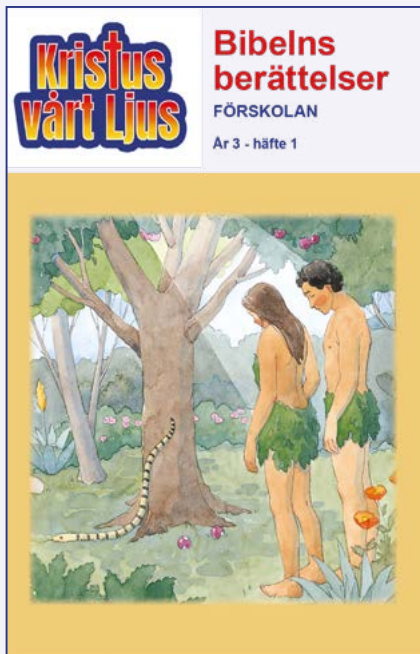
När jag var barn gick jag aldrig i söndagsskola. Min familj besökte inte gudstjänster i kyrkan, men jag konfirmerades i Svenska Kyrkan, som de flesta andra på den tiden (1982). Jag är även barndöpt där. Min ena förälder var troende och lyssnade på radiogudstjänster.

3) Hur länge har du haft hand om söndagsskolan?

Jag kommer inte ihåg exakt, men det var när våra första barn var i den åldern, ca år 2003. Det började i Ljungby där det fanns en väl inarbetad söndagsskola med många familjer och bra lokal. Sedan fortsatte jag att undervisa i Uppsala och Stockholm när vi flyttade. Alla församlingarna tillhör Lutherska Bekännelsekyrkan. Jag har hållit undervisning i fina rum, vid köksbord, på golv och i klassrum!

4) Hur går en lektion vanligtvis till?

Oftast frågar jag först om barnen vill berätta något som de har gjort under veckan. (Annars vill de kanske säga det mitt i lektionen!) Sedan säger jag något inledande och läser en bibelberättelse ur barnmaterialet "Kristus vårt ljus". Ibland pausar jag för att förtydliga något eller svara på barnens frågor. Barnen är kloka och uppmärksamma och ställer bra frågor. Sen är det dags för något praktiskt där barnen kan skapa med papper, pennor, saxar mm eller någon lek/övning som belyser och förstärker lektionen. Vi avslutar med en bön. Boken har en lärarhandledning med många förslag på hur man kan bearbeta texten. Ibland visar barnen upp för de andra i församlingen vad de har gjort och berättar lite.

5) Är det någon särskild lektion eller händelse i söndagsskolan som du kommer ihåg extra mycket?

Det finns många tillfällen när barnen har varit engagerade och vi har haft en fin stund tillsammans. En gång blev jag extra glad när några barn hade varit bortresta ett par veckor. När de kom tillbaka så frågade ett av barnen vad han hade missat på söndagsskolan. Många gånger visar barnen uppskattning och då blir jag glad.

6) Är det något du vill tillägga?

Jag tycker att det är väldigt viktigt med söndagsskola för barnen. Både för att det är biblisk undervisning på deras nivå och för gemenskapen mellan barnen. Barnen ska veta att det finns något för dem i kyrkan och att de är värdefulla medlemmar.

Kristus är uppstånden

Psaltarpsalm: 118:15–29, Epistel: 1 Kor. 5:7–8,

Evangelium: Mark. 16:1–8, Predikan: Matt. 28:1–8.

PÅ GOLGATA hade hånet och smädelserna tystnat. Tungt låg mörkret över nejden och tungt låg mörkret över lärjungarnas hjärtan. Jesus var död. Ur gudsövergivenhetens mörker hade han ropat, i en nöd vars djup ingen kan pejla – och så gav han upp andan.

Ingen tog hans liv. ”Jag har makt att ge mitt liv, och jag har makt att ta det tillbaka”, hade han sagt. Och nu hade han frivilligt gett sitt liv, till försoning för våra synder. Och Gud drog i dödsögonblicket på en mäktig själarिंगning, som delade förlåten i templet, som skakade jorden så att klippor rämnade och gravar öppnades när Jesus gick in i dödens natt.

Den sista tjänsten

Josef från Arimatea och Nikodemus fick nu göra Jesus den sista tjänsten, ta hand om stoftet, svepa Jesu döda kropp och lägga den i Josefs nya grav, medan kvinnorna satt där vid graven och såg var de lade honom. De skulle ju, när sabbaten väl var över, tidigt på påskdagens morgon återvända till graven för att göra färdigt det som inte hanns med på långfredagens kväll.

Jesus hade, när han greps i Getsemane, sagt att nu rådde mörkrets makt, och så upplevde säkert lärjungarna det. När de begrov Jesus begrov de hoppet. ”Vi hade hoppats att han var den som skulle frälsa Israel”, sa Emmausvandrarna där de talade om det som skett i Jerusalem och på Golgata. Så slutade långfredagen i mörker – men nu är det påskdagsmorgon och allt är förändrat:

”Vad ljus över griften...”

Vad ljus över griften!//Han lever, o fröjd!//Fullkomnad är Skriften,/O salighets höjd!//Från himmelen hälsad/Han framgår i glans,/Och världen

är frälsad,/Och segern är hans./Bortvältrad är stenen och inseglet bräckt,/ Och vakten har flytt för hans Andes fläkt,/Och avgrunden bävar. Halle-luja!

Tidigt på påskdagens morgon uppstod Herren Jesus. Hans verk var fullbordat och därför kunde döden inte behålla honom. Han som *gav* sitt liv i döden och som *gav* upp andan, sedan han på korset utropat: Det är fullkomnat! – han var Livets furste, som genom sitt lidande och sin död besegrade själva Döden och bragte liv och oförgänglighet fram i ljuset. Och Herren Gud, som med en jordbävning ringde Jesus till gravens vila, drar på nytt på dessa stormklockor till hans uppståndelse. Vakter, sten och sigill båtar föga. ”Här halp ej makt, ej heller vård, Han gick igenom stenen hård.”

Och för att visa att graven var tom, steg Herrens ängel ner från himlen, rullade bort stenen och satte sig på den. De romerska vakterna skakade, dödsförlamade av skräck. När de väl kvicknade till, flydde de för sitt liv till staden. De skulle till översteprästen, som hade skickat dem att vakta graven. Det som nu hade hänt kunde de inte hantera. Det låg utanför deras kompetens. Mot jordbävningar och änglar räckte inte romerska vapen långt.

Man kunde tänka sig att soldaternas berättelse åtminstone skulle ha gjort översteprästen betänksam. Men han var van att ljuga och använda falska vittnen. Står man i tjänst hos lögnens fader så finner man alltid på sätt att komma undan sanningen. Soldaterna skulle bara säga, att de råkat sova på sin post medan lärjungarna rövade bort Jesu kropp. Rundligt betalt skulle de få, och skulle landshövdingen ha synpunkter på hur de skött sin vakttjänst, så skulle översteprästerna och de äldste nog lugna honom på den punkten. Så trodde sig de andliga ledarna därmed ha tystat uppståndelsens budskap.

Så fel de hade!

Kristus är uppstånden

Budskapet om den uppståndne och levande Frälsaren kunde inga lögner och intriger stänga inne.

Med oemotståndlig kraft har budskapet sprängt sig fram från klippgraven utanför Jerusalem, ut över världen. Allt har gjorts för att tysta uppståndelsens budskap – tortyrbänkar, galgar, brinnande bål och vilda lejon, bibelkritik och allehanda förnekelser – men inget kunde hejda segerbudskapet. Evangelium är en Guds dynamit, Guds kraft till frälsning.

Kvinnorna vid graven var de första som gick med budskapet. Apostlarna fortsatte: *Gå ut i hela världen och predika evangelium för hela skapelsen*, var uppdraget de fick av den uppståndne Frälsaren.

I hans fotspår gick de och efter dem har tusenden och åter tusenden fört segerbudet vidare. För –

I Jesu spår är tryggt att vandra,/Ty de gå hem till livets land/Och sluta ej som många andra/Vid dödens töckenhöljda strand.

De gå till Golgata och döden,/De gå till Josefs nya grav,/Till segerns fest i morgonglöden/Med frihetsbud till fången slav.

Kristus är uppstånden, och därmed är *döden uppslukad och segern vunnen*. Du död, var är din seger? Du död, var är din udd? Dödens udd är synden, och syndens makt kommer av lagen. Men Gud vare tack, som ger oss segern genom vår Herre Jesus Kristus. (1 Kor. 15:54b ff).

Genom synden var vi alla underlagda döden och domen. Men ”så älskade Guds världen att han utgav sin enfödde Son, för att den som tror på honom inte skall gå förlorad utan ha evigt liv”.

Jesus blev vår ställföreträdare. I allt uppfyllde han Guds lag i vårt ställe. Han levde så som vi skulle ha levat, men som vi var oförmögna till på grund av synden. Och så tog han på sig straffet för våra synder, det straff vi skulle ha lidit, och dog i vårt ställe. Som på en gång Gud och människa kunde han bli ställföreträdare för alla, uppfylla Guds lag och sona alla människors brott. Och så blev den rättfärdige Gudens krav uppfyllda och vi frikändes, för nu var skulden fullgiltigt betald. Och därmed förlorade döden sin makt. *Livets Andes lag har i Kristus Jesus gjort mig fri från syndens och dödens lag*, säger Paulus.

Dödens udd är synden. Det är synden som ger döden makt. Men syndens makt kommer av lagen. Det är lagen som befaller, som säger "du skall" och "du skall icke"! Den avslöjar oss som lagbrytare, som syndare, och dömer oss. Men om nu syndaskulden är betald och lagen är uppfylld, då finns inget mer att anklaga oss för. - Du död, var är din seger? *Du död, var är din udd? Döden är uppslukad och segern vunnit.*

Och det är den segerfesten vi firar i dag. Kristi uppståndelse är beviset på hans seger över synd, död och helvete. Hade inte Kristus fullgjort allt hade han blivit kvar i graven. Men nu var allt fullbordat och därför kunde döden omöjligen behålla honom, och därför uppstod han på tredje dagen, så som Skriften vittnar.

Många är det som tiderna igenom försökt bortförklara uppståndelsens verklighet. Fantasin känner inga gränser när det gäller falska förklaringar till Kristi uppståndelse. Översteprästernas och de äldstes påhitt, att lärjungarna skulle ha rövat bort kroppen mitt för ögonen på en romersk vaktstyrka, framstår som löjeväckande. Skulle de vilslna och rädda lärjungarna, som alla hade övergett Jesus och flytt, som förnekat och svurit att de inte kände honom, ha gett sig på ett sådant vågstycke?!

Och vi ser ju av berättelserna i evangelierna, att lärjungarna inte var några lättleda och snart övertygade supportrar. Det var först efter de mest övertygande bevis de vågade tro på uppståndelsens verklighet. De romerska soldaterna och översteprästerna var lättare att övertyga

än Jesu egna lärjungar. Fast Jesus många gånger förutsagt sin uppståndelse från de döda, kom kvinnorna på påskdagsmorgonen för att ta hand om en död kropp. Bestörtning griper dem när kroppen inte finns i graven. En ängel övertygar dem om att här har inget gravrov skett och sänder dem med budet om uppståndelsen till lärjungarna.

Och lärjungarnas reaktion: *Men när de hörde att han levde och att hon hade sett honom, trodde de inte på det. Sedan visade han sig i en annan gestalt för två av dem som var på väg ut på landet. De gick också och berättade det för de andra, men inte heller de blev trodda. Sedan visade han sig för de elva när de låg till bords, och han förebrådde dem deras otro och hårda hjärtan, då de inte hade trott på dem som hade sett honom uppståndne.*

Jesus åt och drack inför lärjungarna för att övertyga dem om att han var levande och verklig och att de inte såg i syne. Tomas lät sig inte nöjas med de andras vittnesbörd, utan lät sig övertygas först efter att själv ha fått möta den Uppståndne.

Men, när detta ofattbara till slut fick rum i apostlarnas hjärtan, gick de med frimodighet ut med budskapet om Jesu Kristi uppståndelse och utbjöd syndernas förlåtelse i hans namn. De hade själva varit med. De var åsyna vittnen och de kunde hänvisa till många personliga möten med den Uppståndne.

Uppståndelsens segerbudskap - syndernas förlåtelse i Jesu namn – har sedan den första påskdagen predikats, proklamerats, ropats ut över världen. Och intill dess Jesus kommer tillbaka, har alla hans lärjungar detta välsignade uppdrag: Gå och berätta för människorna att han lever.

Och han befallde oss att predika för folket och vittna om att han är den som Gud har bestämt till domare över levande och döda. Om honom vittnar alla profeterna, att var och en som tror på honom får syndernas förlåtelse genom hans namn. Amen.

Ingemar Andersson

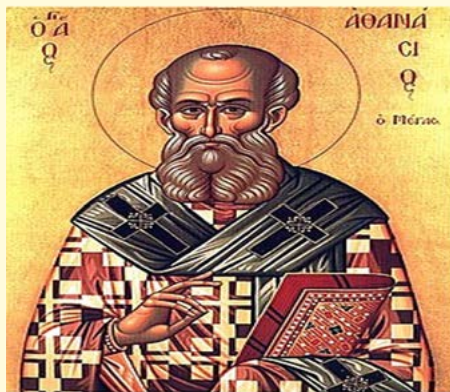
300-talets början och påstod att Kristus inte är Gud i egentlig mening. Kristus, som kallas Logos, Ordet, är enligt Arius ett mellanväsen mellan Gud och människan. Kristus är skapad efter Guds vilja, antingen i tiden eller före tiden. Endast p.g.a. sin rättfärdighet blev Kristus upphöjd till Guds Son. Arius sade:

”Icke alltid var Sonen, ty när allt uppstod ur det icke-varande och alla skapade väsen blev till, då blev också Guds Logos till av det icke-varande, och det fanns en tid, då han icke var till, och han var ej till, förrän han blev till, utan även han hade en begynnelse, då han skapades. Ty Gud var allena, och ännu fanns ej Logos och Visheten. När Gud sedan ville skapa oss, frambragte han först någon och kallade honom Logos och Vishet och Son, för att han skulle skapa oss genom honom.”

Kristus befinner sig alltså enligt Arius på vår sida om den fundamentala gränsen mellan Skaparen och det skapade. Märkligt nog tillät Arius ändå dyrkan av Kristus, vilket ju, enligt hans förståelse av vem Kristus är, blir avgudadyrkan.

Alexander och Athanasius

Mot Arius uppträdde biskopen eller patriarken Alexander i Alexandria, samt dennes diakon och sedermera efterträdare Athanasius. De huvudsakliga invändningarna mot Arius var att han dels införde dyrkan av det skapade, om nu Kristus vore att betrakta som skapad, vilket Arius menade, och dels att han omintetgör frälsningens grundval. Eftersom endast Gud frälser, så måste ju Kristus vara Gud om Han ska vara vår Frälsare. Dessutom, om Kristus inte är av Guds eget väsen, kan Han inte meddela den fullkomliga kunskapen om Gud.

Athanasius, biskop av Alexandria (293–373), var en av Arius huvudmotståndare. Han har gett namn åt den tredje av de gammalkyrkliga trosbekännelserna.

Konstantin den store

Vid denna tid kom en ny romersk kejsare till makten, Konstantin den store. Han har gått till historien som den förste kristne kejsaren. Från att ha varit en förföljd religion blev nu kristendomen plötsligt genom Konstantin såväl tolererad som gynnad. Konstantin kallade till det första ekumeniska, d.v.s. världsvida kyrkomötet som kom att hållas i Nicea år 325. Där skulle olika teologiska frågor lösas för att klart fastställa kyrkans lära. Mest brännande var den kristologiska frågan: Vem är egentligen Kristus? Är Han såsom Alexander och Athanasius sade Herren, den ende sanne Guden, eller är Han såsom arianerna menade bara en skapad varelse?

Nicaeamötets beslut

Resultatet från Nicea blev att man bekände tron att Kristus är ”född av Fadern, enfödd, det är av Faderns väsen, Gud av Gud, ljus av ljus, sann Gud av sann Gud, född och icke skapad, av samma väsen (grek. homoousios) som Fadern”.

Dessutom tillfogades en fördömelse över den arianska heresien:

”De som säger: ’Det fanns en tid då han inte fanns’ och ’Innan han var född fanns han inte’ och att ’Han blev till av intet’, eller de, som hävdar, att Guds Son är ’av annat väsen och varande’ eller ’skapad’ eller ’föränderlig’ eller ’möjlig att förvandla’, dem fördömer den Katolska och Apostoliska kyrkan.” (”katolsk” betyder här allmännelig”)

Som vi märker är formuleringen i bekännelsen från Nicaea nästan identisk med den s.k. nicaenska trosbekännelsens ord om Kristus. Den justerades något vid det andra ekumeniska kyrkomötet i Konstantinopel år 381. Därför kallas den trosbekännelse, som ibland ersätter den vanliga apostoliska trosbekännelsen, särskilt på högtidsdagar som juldagen och påskdagen, för den *nicenokonstantinopolitanska* trosbekännelsen – eller kort och gott den nicaenska trosbekännelsen.

Lars Borgström

Han öppnade deras ögon

DET TAR TID för Jesu lärjungar att smälta alla intryck från påskdagen. Kvinnorna som kommit rusande från graven pratar i mun på varandra. De påstår att de hade sett änglar som berättade att Jesus hade uppstått. Men det verkar vara tomt prat. Sedan springer Petrus till graven tillsammans med Johannes, och de ser att graven är tom. Senare kommer två av lärjungarna med andan i halsen från Emmaus och berättar att Jesus hade gått med dem på vägen och förklarat att Mose, profeterna och Skrifterna hade förutsagt att han skulle uppstå.

Och nu kommer Jesus själv till dem och ber dem om en bit mat. Han tillrättavisar dem för att de inte har förstått vad han hade sagt till dem: Allt måste uppfyllas som är skrivet om mig i Mose lag, profeterna och psalmerna.

Sedan öppnar han deras sinnen så att de förstår Skrifterna. Först nu förstår de. Det här är precis vad Martin Luther lärt oss i katekesen,

förklaringen till tredje trosartikeln: Jag tror att jag inte av eget förstånd eller egen kraft kan tro på Jesus Kristus eller komma till honom.

Lärjungarna blir inte lämnade i sitt otrostillstånd. De får nu visshet att han hade uppstått, och detta budskap ska de gå ut med i hela världen. Därför lovar Jesus än en gång att sända dem en Hjälpare, vilket han också gjorde innan hans lidande började. Han lovar dem kraft från höjden. Den Helige Ande ska påminna dem om allt vad Jesus hade sagt. Han ska visa hur allt som var skrivet måste uppfyllas. Det som var skrivet var inga utstuderade myter. Lukas berättelse om hur Jesus står där mitt ibland dem i kroppslig gestalt är ingen legend.

Den formulering som Lukas använder, ”Mose lag, profeterna och psalmerna”, är en gängse beskrivning av judarnas Bibel, det som vi kallar Gamla testamentet. När han berättar om hur Jesus undervisar Emmausvandrarna används ordet Skrifterna i stället för psalmerna. Psaltaren var den första och viktigaste delen i den tredje delen av Gamla testamentet enligt judarnas indelning. De här uttrycken sammanfattar det som kyrkofadern Augustinus lärde: I Gamla testamentet är det nya dolt, i Nya testamentet är det gamla uppenbarat. Hela Bibeln hör samman och uttrycker sanningen: Allt måste uppfyllas.

Om detta var Jesu lärjungar vittnen. Om detta ska vi vittna. Det är detta Ord som ger oss hopp i denna mörka värld. Kristus är uppstånden!

*Så var det skrivet i Guds lag:
Han skall uppstå på tredje dag,
sen han med sin försoningsdöd
har frälsat oss från dödens nöd.
(Fornkyrklig hymn)*

Bön: Käre uppståndne Frälsare! Tack för att du gett oss ett fast vittnesbörd om att du har uppstått, precis som Skrifterna har förutsagt! Hjälp mig att frimodigt bekänna dig, så som Tomas gjorde: Min Herre och min Gud! Amen.

Ola Österbacka

Dödsbädden

Dödsförberedelsen, *ars moriendi* (konsten att dö), är en viktig angelägenhet. Vi ska alla en gång dö och det är förstås evighetsviktigt att vi somnar in i Herren. Det bästa är naturligtvis att leva varje dag nära Herren, som om den dagen vore den sista; att vara beredd att i vilket ögonblick som helst bryta upp och lämna den här världen. Även en friskt människa, som ännu är ung och stark, kan hastigt genom olycka, terrorattack eller dylikt helt plötsligt kastas in i evighetens värld. Dessutom ligger inte omvändelsen i våra egna händer, som om vi kunde ta oss den närhelst vi önskar. "En människa kan inte ta sig något utan att det ges henne från himlen" (Joh. 3:27). Därför ska vi inte frukta något här i livet så mycket, som att komma bort från Herren.

Tänk på döden!

Idag är det tyvärr inte populärt att påminna om döden. Tvärtom sägs det vara skadligt att tänka på döden. Det är inte bra att grubbla över sin förestående bortgång, det gör en bara deprimerad och kanske t.o.m. psykiskt sjuk till sist, säger man.

Så var det inte förr i tiden. Då insåg man istället hur viktigt och nyttigt det är att betänka sin dödlighet. På en skylt ovanför ingången till en kyrkogård i centrala Göteborg, som heter *Stampens kyrkogård* – men tidigare kallades Gamla- eller Allmänna begravningsplatsen – står det med stora bokstäver "Tänk på döden". Det är samma tanke som också lyfts fram som det centrala temat i konstgenren *memento mori*, vilket betyder "kom ihåg att du är dödlig". En vanlig avbildning i denna typ av konst är ett människokranium eller ett timglas för att påminna om livets ändlighet. Genren växte i takt med kristendomens utbredning eftersom vår religion betonar himlen, helvetet och själens frälsning inför livet efter döden. Genom att betänka hur snabbt vårt liv ilar mot sitt slut och hur lång evigheten är, blir det tydligt för oss att det klokaste vi kan göra är att förbereda oss för evigheten. Mose skriver i den 90:e psaltarpsalmen:

*"Vårt liv varar sjuttio år, eller åttio om krafterna räcker.
När det är som bäst är det möda och bekymmer.
Snart är det slut och vi flyger bort.
Vem känner din vredes kraft
och din harm så att han fruktar dig?
Lär oss att våra dagar är räknade, så att vi får visa hjärtan."
(Ps. 90:10–12)*

Att ha ett vist hjärta är alltså att inse att livet är kort, att våra dagar är räknade och går mot sitt slut. Någoting annat som också är symptomatiskt för vår tanklösa, oandliga och kristendomsfrämmande tid, är att människor i allmänhet, ifall de får önska sig på vilket sätt de en gång ska dö, önskar sig ett snabb och abrupt slut på livet, "så att jag slipper lida" säger man. I äldre tider, som präglades mer av allvar och medvetenhet om himmel och helvete, önskade man sig tvärtom en förberedelsestid innan man dog, så att man hann tänka igenom livet och döden, ångra sina synder och lägga fram alltsammans inför Frälsaren och ta emot förlåtelse. Som en rest av denna inställning heter det fortfarande i en av den kristna kyrkans böner, i *Litanian*: "... för eld och våda, *för ond bråd död*, för den eviga döden – Bevara oss, milde Herre Gud." Den som drabbades av ond, bråd död hann inte särskilt förbereda sig. Dödsberedelsen ville man inte vara utan.

Till dödsberedelsen hör att den döende får möjlighet att bekänna sin synd och få förlåtelse för den. Denna tjänst, att lyssna till syndabekännelse och meddela förlåtelsen för Jesu Kristi skull, kan vilken kristen som helst utföra. Det är emellertid bra att kalla på en präst för denna sak, eftersom prästen har särskilda möjligheter att i samband med bikten ge själavård och dessutom utdela nattvarden. Herrens sanna kropp och blod, som ett säkert bevis på syndernas förlåtelse, är en välsignad färdkost för den som alldeles strax ska vandra genom "dödsskuggans dal" (Ps. 23:4).

Det är också bra om den döende erbjuds möjlighet att reda upp saker med de efterlevande. Kanske kan brustna relationer läkas och försoning ske där ovänskap varit för handen? Den döende kan också uppmuntras att sända en sista hälsning till någon eller några efterlevande.

Guds ords frälsande kraft

Med detta sagt förstår vi att dödsbädden innebär en viktig möjlighet att särskilt beredas inför döden. Den bästa tjänst man kan göra åt en döende människa är därför att vittna om Jesus för honom eller henne. Inte minst är det angeläget att Guds eget Ord får tala till den som snart ska passera evighetens gräns. Detta kan ske genom att man helt enkelt läser upp centrala, evangeliska bibelord.

Även för den som inte är kristen kan sådana ord bli till välsignelse – de kan bli till frälsning i sista stund! Det är aldrig för sent att dela Guds ord för den döende. Även när förmågan att kommunicera försvunnit, och den som står på gränsen till döden inte ens verkar vara medveten längre, kan ändå möjligheten att registrera ord i det innersta av ens väsen finnas där. Och Guds ord besitter en egen sprängkraft som kan bryta igenom dimmorna och t.o.m. spränga stenhjärtan. Det ”är en Guds kraft till frälsning” (Rom. 1:16). Det är ”ande och liv”, säger Jesus (Joh. 6:63). Det har makt att föda människor på nytt, till evigt liv (1 Petr. 1:23, Jak. 1:18). Och Hebreerbrevets författare skriver:

Guds ord är levande och verksamt. Det är skarpare än något tveegat svärd och genomtränger tills det skiljer själ och ande, led och märm, och det dömer över hjärtats uppsåt och tankar. Inget skapat är dolt för Honom, utan allt ligger naket och blottat för Hans ögon. Och inför Honom måste vi stå till svars (Hebr. 4:12–13).

Ett krucifix med den korsfäste Frälsaren kan också hållas upp framför den döendes blick. Jesus säger, att ”så som Mose upphöjde ormen i öknen måste Människosonen bli upphöjd, för att var och en som tror på Honom ska ha evigt liv” (Joh. 3:14–15). Under Luthers tid var det en vanlig praxis bland katolska präster att hålla upp ett krucifix framför den som strax skulle somna in i döden. Luther räknade faktiskt med att många människor på detta sätt räddades i sista stund, trots att de som katoliker blivit matade med många falska läror. I det sista, när den egna kraften är helt uttömd, kan det upphållna krucifixet bli en särskild möjlighet för den döende att fly till och omfatta Frälsaren som sitt enda hopp.

Lista med evangeliska ord inför döden

Som en hjälp till att upptända eller stärka och bevara tron in i det sista har här nedan en lista med evangeliska ord från Bibeln och den kristna traditionen sammanställts. De är utvalda p.g.a. deras innehåll men också med tanke på hur allmänt spridda de är. Igenkänningsfaktorn kan vara till betydelse för den döendes förmåga att ta orden till sig.

Hur kan då en anhörig handgripligen gå till väga? Be en bön om att Herren genom sitt ord utför sitt mäktiga verk till frälsning! Läs sedan med hög och tydlig röst nedanstående ord alldeles nära den döende, inom klart hörhåll. Det första ordet, ”Se Guds Lamm [alltså Jesus], som tar bort världens synder!” (Joh. 1:29) kan upprepas allt oftare ju närmare den förmodade dödsstunden kommer. Allra sist kan ordet ”Jesus” räcka. Det är till Honom som allt hopp riktas!

Bibelord

”Se Guds Lamm [alltså Jesus] som tar bort världens synd!” (Joh. 1:29).

”Han [alltså Jesus] är försoningen för våra synder, och inte bara för våra utan också för hela världens” (1 Joh. 2:2).

”Så älskade Gud världen att Han utgav sin enfödde Son [alltså Jesus], för att var och en som tror på Honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv” (Joh. 3:16).

Jesus sade: ”Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig ska leva om han än dör, och den som lever och tror på mig ska aldrig någonsin dö” (Joh. 11:25–26).

”Men det var våra sjukdomar Han [alltså Jesus] bar,
våra smärtor tog Han på sig,
medan vi såg Honom som hemsökt,
slagen av Gud och pinad.
Han blev genomborrad för våra brott,
slagen för våra synder.

Straffet blev lagt på Honom
för att vi skulle få frid,
och genom Hans sår är vi helade.
Vi gick alla vilse som får,
var och en gick sin egen väg.
Men all vår skuld
lade HERREN på Honom” (Jes. 53:4–6)

”Så finns nu ingen fördömelse för dem som är i Kristus Jesus” (Rom. 8:1).

”För jag är viss om att varken död eller liv, varken änglar eller furstar, varken något som nu är eller något som ska komma, varken makter, höjd eller djup eller något annat skapat ska kunna skilja oss från Guds kärlek i Kristus Jesus, vår Herre” (Rom. 8:38–39).

”En psalm av David. HERREN [alltså Jesus] är min herde, mig ska inget fattas. Han låter mig vila på gröna ängar, Han för mig till vatten där jag finner ro. Han ger liv åt min själ, Han leder mig på rätta vägar för sitt namns skull. Även om jag vandrar i dödsskuggans dal fruktar jag inget ont, för du är med mig. Din käpp och stav, de tröstar mig. Du dukar för mig ett bord i mina fienders åsyn, du smörjer mitt huvud med olja och låter min bägare flöda över. Ja, godhet och nåd ska följa mig i alla mina livsdagar, och jag ska bo i HERRENS hus för alltid” (Ps. 23)

Böner

Gud som haver barnen kär,
se till mig som liten är.
Vart jag mig i världen vänder,
står min lycka i Guds händer.
Lyckan kommer, lyckan går,
du förbliver, Fader vår.
Amen.

Fader vår, som är i himmelen!
Helgat varde ditt namn;
tillkomme ditt rike;
ske din vilja, såsom i himmelen,
så ock på jorden.
vårt dagliga bröd giv oss idag;
och förlåt oss våra skulder,
såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro;
och inled oss icke i frestelse
utan fräls oss ifrån ondo.
Ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet.
Amen.

Psalmer

1. Tryggare kan ingen vara
Än Guds lilla barnaskara,
Stjärnan ej på himlafästet,
Fågeln ej i kända nästet.

2. Herren själv de sina vårdar
Uti Sions helga gårdar,
Över dem han sig förbarmar,
Bär dem uppå fadersarmar.

3. Ingen nöd och ingen lycka
Skall utur hans hand dem rycka.
Han, vår vän för andra vänner,
Sina barns bekymmer känner.

4. Se, han räknar håren alla,
Som från våra huvud falla!
Han oss föder och oss kläder,
Under sorgen han oss gläder.

5. Gläd dig då, du lilla skara!
Jakobs Gud skall dig bevara;
För hans vilja måste alla
Fiender till jorden falla.

6. Vad han tar och vad han giver,
Samme Fader han förbliver,
Och hans mål är blott det ena:
Barnets sanna väl allena.
(Lova Herren 750).

OLA ÖSTERBERG

1. Jesus för världen givit sitt liv;
Öppnade ögon, Herre, mig giv.
Mig att förlossa offrar han sig,
Då han på korset dör ock för mig.
2. O, vilken kärlek, underbar, sann!
Aldrig har någon älskat som han.
Frälst genom honom, lycklig och fri,
Vill jag hans egen evigt nu bli.
3. Tag mig då, Herre, upp till ditt barn,
Lös mig från alla djävulens garn!
Lär mig att leva, leva för dig,
Glad i din kärlek, offrande mig!
(Lova Herren 51).

Välsignelsen

Herren välsigne dig och bevare dig.

Herren låte sitt ansikte lysa över dig och vare dig nådig.

Herren vände sitt ansikte till dig och give dig frid.

I Guds, Faderns, Sonens och den helige Andes namn. Amen.

Lars Borgström

Lutherska Församlingen i Stockholms- och Umeåområdet

är två fristående församlingar som enligt sina stadgar är bundna till Bibeln och den lutherska kyrkans bekännelseskriterier. Församlingarna bildades 1988 med anledning av Svenska kyrkans avfall från Bibeln och den lutherska bekännelsen. Samtliga medlemmar har lämnat Svenska kyrkan.

Vi tror att Bibeln är alltigenom Guds ofelbara ord och därför sann i allt vad den talar, och att de evangelisk-lutherska bekännelseskriterierna, samlade i Konkordieboken, är en rätt utläggning och förklaring av Bibelns lära. Därför skall i våra församlingar allt Guds ord förkunnas rent och klart och ingenting läras som står i strid med Guds ord.

Genom en rätt förvaltning av nådemedlen, där lag och evangelium predikas och sakramenten förvaltas efter Kristi ord och instiftelse, vill församlingarna med Guds nåd sprida det glada budskapet om syndares frälsning i Jesu Kristi namn.

Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet

Gudstjänster och bibelstudier hålls i Stockholm, Uppsala, Sändalen/Vikbolandet och Kristinehamn.

Upplysningar:

Lars Borgström, Odensgatan 15, 753 13 Uppsala, tel. 073-971 73 21.

Församlingens bankgiro: 389-1397; swish: 123 – 499 26 73

Lutherska Församlingen i Umeåområdet

Upplysningar genom Roger Konradsson, tel. +46 703 664 495,
e-post: buick582008@gmail.com.

Lutherskt Församlingsblad

utges och bekostas med frivilliga gåvor. Den som önskar få församlingsbladet och eventuellt annan information om församlingarnas verksamhet, eller önskar att församlingsbladet sändes till vänner och bekanta: kontakta redaktionen. Om någon önskar understödja församlingsbladets utgivning kan bidrag insättas på bankgiro 389-1397.

Ansvarig utgivare och redaktör:

Lars Borgström,
Odensgatan 15, 753 13 Uppsala,
tel. 073-971 73 21.

E-post: larsborgstrom22@gmail.com,
info@lutherskaforsamlingen.se
Layout: Ola Österbacka

www.lutherskaforsamlingen.se

ISSN: 1103-884